

Het niveau van de overheidsinvesteringen in België is de afgelopen jaren gestegen, maar haalt het streefcijfer niet

De Studiecommissie voor Overheidsinvesteringen heeft voor het allereerst een stand van zaken opgemaakt van de overheidsinvesteringen in België. In 2022 bedroegen de overheidsinvesteringen 2,7% van het bbp en de investeringsbijdragen 0,6%. Bij ongewijzigd beleid zou België de investeringsdoelstelling tegen 2030 (4% van het bbp) van het regeerakkoord van 2020 niet halen. Desondanks zou het investeringsniveau wel nipt het vereiste minimum halen om een eventuele verlenging van de aanpassingsperioden af te dwingen in het nieuwe Europese begrotingskader. Ook pleit de Commissie voor een coördinatiemechanisme voor overheidsinvesteringen tussen de overheidsniveaus van het land en om de toegang tot informatie over investeringsplannen transparant en geconsolideerd te maken.

Om een stand van zaken op te maken van de overheidsinvesteringen in België heeft de Commissie geanalyseerd hoeveel de overheid investeert, via welke overheidsniveaus, in welke domeinen en hoe dit evolueert.

Evolutie en verdeling

In België bedroegen de overheidsinvesteringen in 2022 15,3 miljard euro (2,7% van het bbp); een toename van 0,7% van het bbp over een periode van 20 jaar. De investeringsbijdragen (bv. steun voor de bouw, aankoop en modernisering van woningen) zijn goed voor 4,4 miljard (0,6% van het bbp). Het merendeel daarvan ging naar economische zaken (waaronder spoorvervoer) en algemene diensten (waaronder een groot deel O&O).

De gemeenschappen en gewesten nemen het leeuwendeel van deze overheidsinvesteringen voor hun rekening. Het aandeel van elk overheidsniveau in de overheidsinvesteringen is sinds 1995 gestegen, met uitzondering van de lokale overheden. Daarom beveelt de Commissie aan om een coördinatiemechanisme op te richten tussen de entiteiten van het land, vooral voor wat betreft de gemeenschappelijke prioriteiten.

Internationale vergelijking

De Commissie heeft de Belgische overheidsinvesteringen vergeleken met die in Duitsland, Frankrijk, Nederland en de eurozone. Daaruit blijkt dat:

- de investeringen en investeringsbijdragen in België lager liggen dan in de buurlanden op het vlak van zowel defensie, milieubescherming als huisvesting en collectieve uitrusting (bv. verlichting en watervoorziening).
- onderzoek en ontwikkeling in België relatief sterk ondersteund wordt ten opzichte van de buurlanden, maar dat dit eerder gebeurt via fiscale stimuli dan via investeringen.
- vergelijkingen tussen landen enkel een indicatie geven van de Belgische positie in verschillende domeinen, maar niet toelaten om definitieve conclusies te trekken over domeinen waarin te veel of te weinig geïnvesteerd wordt.

De verwachte overheidsinvesteringen bereiken niet het vooropgestelde niveau, maar beantwoorden nipt aan het nieuwe begrotingskader

De Commissie heeft ook een blik op de toekomst geworpen: bij ongewijzigd beleid zullen de investeringen van alle overheidsniveaus samen een piek van 3,1% van het bbp bereiken in 2024, om nadien weer te dalen tot 2,8% in 2029. Bijgevolg zal België, zonder bijkomende investeringen, niet de doelstelling halen die vooropgesteld was in het federaal regeerakkoord van 2020 (namelijk 4% van het bbp in 2030). Het niveau voldoet echter nipt aan de minimale investeringscriteria (namelijk een gemiddeld investeringsniveau van meer dan 2,8% van het bbp over

vier jaar) die vereist zijn voor een eventuele verlenging van 4 naar 7 jaar van het plan voor de aanpassing in het nieuwe Europese begrotingskader.

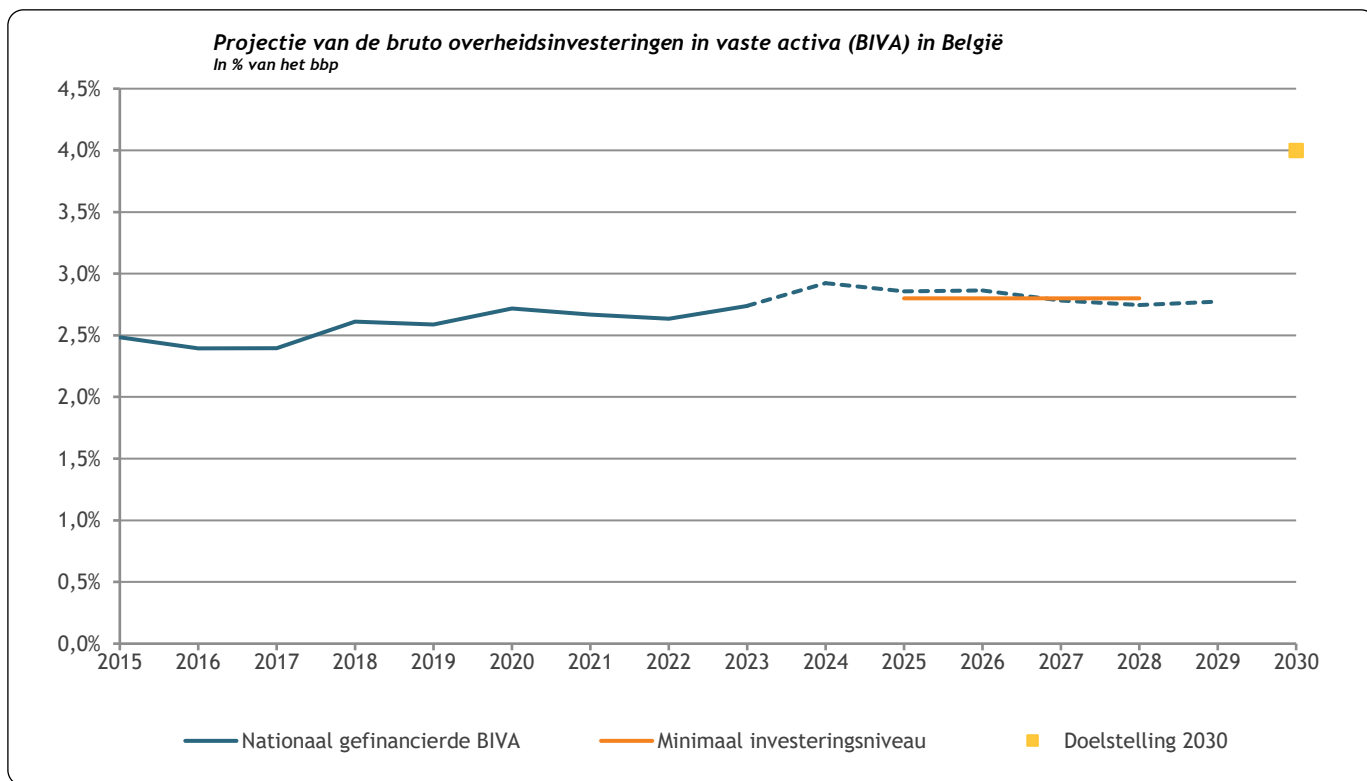
Centralisatie van de informatie en harmonisatie van de gegevens

Er bestaat geen volledige lijst van de belangrijkste investeringsplannen, waardoor het niet mogelijk is om die investeringen nauwkeurig te becijferen per overheidsniveau. Op basis van deze vaststelling dringt de Commissie erop aan om de informatie rond investeringen te centraliseren en de gegevens van de verschillende overheidsniveaus beter te harmoniseren.

Baudouin Regout, Voorzitter van de Studiecommissie voor Overheidsinvesteringen: *“We stellen vast dat ons land minder investeert dan onze buurlanden in specifieke domeinen, maar niet in alle domeinen. Vooral dankzij de herstelplannen is deze achterstand de afgelopen jaren verkleind. Nochtans zullen de verwachte investeringen de komende jaren dalen waardoor ons land de doelstelling voor overheidsinvesteringen van 4% van het bbp niet dreigt te halen.”*

De Studiecommissie voor Overheidsinvesteringen (SCOI) werd opgericht bij koninklijk besluit van 16 februari 2023 en heeft met name als opdracht verslagen en adviezen op te stellen over de evolutie, de behoeften, de uitvoering en de impact van overheidsinvesteringen in België, onder meer om de beleidsinstanties bij te staan bij het uitstippelen van het beleid inzake overheidsinvesteringen.

De Commissie is ondergebracht bij de Hoge Raad van Financiën en past in het kader van de autonomie en onafhankelijkheid die kenmerkend zijn voor deze instelling. Het Federaal Planbureau is verantwoordelijk voor het secretariaat van de Studiecommissie.

De publicatie ‘Stand van zaken van de overheidsinvesteringen in België 2024’ kan worden geraadpleegd op de [website van de Hoge Raad van Financiën](#) of op de [website van het Federaal Planbureau](#).

In het rapport heeft de Commissie ook de evolutie van de vaste, menselijke, sociale en de natuurlijke kapitaalvoorraden geanalyseerd.

Voor meer informatie: Rik Vanhauteghem – 0472 78 29 81, rvh@plan.be